

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice. št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volitve v okrajni zastop v Št. Lenarškem okraji v slov. goricah.

Volitve za okrajni zastop Št. Lenarški v slov. gor. so razpisane. Dne 21. aprila volijo veliki posestniki in dne 26. aprila t. l. občine celega okraja. Volitev je najvažnejši čin v političnem življenju vsakega državljana. O volitvah more vsak svobodno pokazati svoje mišljenje, prepričanje in svojo narodnost. Vaši nasprotniki se vsi neomejeno poslužujejo te pravice sebi v korist, vam na škodo. Tako se bodo tudi zdaj potegnili z vso silo za okr. zastop, čeravno so po Mariboržanki zatrobili, da se za to še ne zmenijo. Kdor bi jim kaj takega verjel, zvijače naših nasprotnikov ne pozna. Nje že tri leta boli in peče, da so pred njimi kase zaprte, katere jim toliko manjkajo. Vsled tega toliko jeze, obrekovanja in zasramovanja v Mariboržanki nad neusmiljenimi „bindišarji“, ki jim več nečejo biti pokorni. Tukaj se ne gre za Slovence ali Nemca; ne, verujte — tukaj se gre za vaš denar, ljubi kmetje. Tržani bi radi z vašim denarjem gospodarili, kakor bi se njim zljubilo, vi pa naj bi molčé s solzami plačevali. Da vam resnico pišemo, o tem se bode iz sledečega prepričali.

Občina trška pri sv. Lenartu je leta 1888 vložila pri okr. zastopu prošnjo, naj bi ji okr. zastop dal v trgu pokriti kanal narediti in stroški bi stali 944 gld. 46 kr. Kanal sliši le trgu. — Lani dne 18. septembra pa je ista občina moledovala, naj bi okr. zastop prevzel stroške za stanovanje oskrbovalnega vzprejetišča, katero znaša 60 gld. na leto, to plačevati je tudi postavno trg dolžan. Odbor okr. zastopa ji je, se vé, da oboje odbil. To pa celo pravično. Mi tržanom ne oponašamo velikih dohodkov, ki jih imajo od sedem velikih sejmov, tudi jim nismo nevošljivi za vsak petkov sejem in jim ne zamerimo prošenj; pač pa jim ne pozabimo, da imajo 6 udov v okr. zastopu in niti eden se ni ponižal, da bi takrat k seji prišel

in ustmeno še prošnjo zagovarjal, ko je bila na dnevnem redu. Ti gospodje menijo: vi kmetje morate že veseli biti, ako vam mi le besedo voščimo in ponudimo! Tako se obnašajo že zdaj, ko nimajo moči in kas v rokah. Kako pa se vam bode, kmetje, godilo takrat, ako tem visokim gospodom prepustite okr. zastop? Na to si vsak lahko odgovori, ki še ima le nekaj zdravih možganov v glavi.

Sedanji okr. zastop vam je samo v teh dveh slučajih prihranil več kot 1000 gld. Ali si toraj ne zasluži vsega zaupanja?

Ali zopet zna kdo reči: pravično bi le bilo, ako bi tržani bili naši gospodje, mi pa njihovi podložni hlapci, kakor je bilo poprej, ker oni plačujejo veliko več dače, kakor mi „pavri“. No, kdor tako govori, tak kaže, da ni dobro poučen. V tej reči vam hočemo zopet z resnico postreči.

Veliki posestniki celega okraja plačujejo 15.000 gld. dače in volijo 10 udov v okrajni zastop; občine plačujejo 44.000 gld. in volijo 10 udov, oba trga, Lenarški in Trojiški pa plačujeta 1800 gld. dače in tudi volita 10 udov v okr. zastop. Ako primerimo dačo obeh trgov z dačo velikih posestnikov in občin, bi si po pravici trga več ne smela voliti, kakor k večjemu 2 ali 3 zastopnike, ne pa 10 v okr. zastop. Ali bi toraj ne bilo smešno, ako bi se vi, kmetje, ki plačujete toliko dače, dali premotiti in volili ne le one, ki manj plačujejo, ampak ki se vam le takrat dobrikajo in sladkajo, kedar bi jih morali izvoliti za gospodarje vaših žepov. To se naj nikdar ne zgodi! Zato pričakujemo, da stopijo vsi oni, ki niso nemčurske krvi, na dan volitve junaško na noge, ter da neustrašeno glasujejo za može, katere vam bomo narodnjaki priporočali.

Ne strahovanje, ne prilizovanje, ne grožnje, ne darovi od nasprotne stranke ne smejo nobenega izmed vas premamiti, ne tako ohladiti, da bi samo doma ostal, ker glasú, kateri imate določenega dne oddati, ne oddajate samo za-se,

ampak tudi za vaše družine, katerih pravice ste dolžni braniti.

Kdor glasuje za nasprotnike ali kdor v svoji zanikernosti sploh ne glasuje, izdaje s tem svoj narod: vsakemu pa bo de odpuščeno, le izdajalcem nikdar.

Možje, katere vam bomo priporočali, so vaše krvi, so vašega stanú, ki z vami čutijo, ter so pripravljeni vse žrtvovati, da vam priboré vaše pravice, ter vas obvarujejo visokih doklad in propasti, katero vam pripravlja nasprotna stranka.

Sveta dolžnost vas kliče, da pridete vsi volit in da glasujete složno za naše kandidate.

Volilci, pokažite toraj, da še živé ponosni Goričani, da so še Slovenci gospodarji v prelepih slovenskih gorica, katere bi si tujci radi prisvojili. Pokažite, da ste vredni sinovi nekdanjih očetov, ki so tako krepko branili svoj narod in svoje koristi, da je ves slovenski narod ponosno gledal na nje.

Bodite svoji, bodite možje, pridite gotovo že pol ure pred napovedano uro v gostilno g. Poliča, da od ondot gremo skupno na volišče h g. Sarnicu ter volite složno, kakor vam zapoveda narodna čast.

Bodite složni in zavedni naj drami in spodbuja omahljivca in zmaga bo častna, bo Vaša!
Rodoljubi.

Kako si more kmet, in kako mu morejo drugi pomagati?

(Dalje.)

V ta namen se naj vzeme en polovnjak (pet velikih veder), naj se mu zbije eno dno ali pa se vzame kak čeber, ki drži en polovnjak; 24 ur, preden se rabi tekočina, se napolni polovnjak do polovice z vodo in vrže vanjo 5 kil stolčenega bakrenega vitriola, in ta mešanica se naj večkrat na den premeša. 3 ure prej, ko se rabi ta tekočina, naj se pogasi 5 kil čistega apna, in naj se to ugašeno apno izsiplje v oni polovnjak z bakrenim vitriolom, in vse vkup se naj dobro premeša. Kar še manjka, da polovnjak ni poln, naj se dopolni zdaj z vodo. Vzeti se mora natančno 5 kil vitriola in 5 kil apna. S to tekočino se morajo trte 2—3 krat v letu poškopiti. In sicer prvokrat pred cvetom okoli 1—15. junija, drugokrat julija, in dobro je, če se še tretjekrat, okoli polovice avgusta, škropi. Kedar solnce vroče peče, se ne sme škropiti, pač pa se sme ob oblačnih dnevih celi den škropiti. Drugače, ob solénih dneih tedaj le zjutraj in zvečer, ob času, ko solnce ne peče.

Važno je tudi, da se vzeme dobra brizgalnica, ki tekočino dobro po perji razprši. One, ki imajo puto iz lesa, so boljše, kakor plehnate zato, ker vitriol železo in pleh hitro prejê. Mora se še paziti na to, da se tekočina v polovnjaku

vsakokrat do dobrega premeša, preden se puta ž njo v novič napolni.

Veščaki priporočajo brizgalnico zoper peronosporo, kakor jo izdeluje gospod Planinšek na Ptuju. To orodje velja na Ptuju 20 fr. in je prav dobro. Zamore s tem en delavec v enem dnevu en oral vinograda poškopiti in je za to delo zadosti 200 litrov popisane tekočine. Stroški tedaj za tekočino znašajo za en oral, če se trikrat škropi, okoli 4 fr.

V Ptujskem okraju si je že več občin skupno naročilo bakreni vitriol naravnost iz tovarne (fabrike), in so ga tako po najnižji ceni dobili.

Dobro je, če se 5—6 manjših posestnikov združi in si ti skupno naročijo brizgalnico.

Omeniti je še treba cene za bakreni vitriol, ki znaša okoli 40 kr. za en kilo in pa, da je ta modra ali plava sol hud strup, in se ima tedaj ž njim vsestransko varno ravnati, da se kakšna škoda ne zgodi. Posebno se ne sme pozno škropiti, ko so jagode že debele, ker bi takšno grozdje zastrupljeno bilo. Zgodilo se je že bojda, da so ljudje od takega grozdja zboleli in celo umrli.

Če se pa pazi na omenjena pravila škropljenja, bode grozdje zdravo in dalo v jeseni dobro kapljico, če kakšna druga nesreča ne pride.
(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

O zalivanji mladih dreves.

Kakor hitro je drevo vsajeno, naj se dobro zalije, da se zemlja prileže koreninam in dobi potrebno vlažnost. To zalivanje je važno za rast mladega drevesa. Pozneje, če suša nastopi, naj se zalije drevo zvečer, ko se je zemlja že shladila, ali pa zjutraj. Za to zalivanje se mora vzeti voda, ki se je čez den na prostem nekaj segrela, ker z mrzlo studenčnico ne velja zalivati. Dreveje bi se prehladilo. Tudi prepogosto se ne sme zalivati, temveč vsak tjeden po edenkrat (ob času suše).

Opomba. V predzadnji številki se mora brati ena sorta: Olivier de Serre, kar se pravi: Serska (francoska) oljka. Ta hruška se priporoča kot posebno fina in počaka do pozne zime. Priporočajo jo zvedeni štajarski sadjerejci.

M. S.

Krave in njih mleko.

Večkrat se vpraša, koliko je naj krava stara, da ima največ mleka. Na to vprašanje se ne da na tenko in za vse krave enako odgovoriti, vse eno pa si posname človek lahko iz te-le poskušnje odgovor. V neki graščini so imeli lani 7 dojnih krav in sicer razno starih.

Krava belka je bila 2¹/₂ leta stara in je

dala celo leto 1915 litrov mleka, tedaj ga je bilo na vsak dan 6·22 litrov. Sivka je štela tudi 2¹/₂ leta, dala pa je v celem letu 2130 litrov mleka ali 7·7 litrov na dan. Dimka je bila 4 leta stara, mleka pa je imela 3165 litrov v letu ali 8·7 litrov na dan. Plavka je štela 6 let in je imela mleka v celem letu 3305 litrov, torej na dan 9 litrov. Rmenka je bila tudi 6 let stara, namolzli so iz nje 4180 litrov celo leto, torej 11·45 litrov na dan. Zelenka je bila stara 10 let in je imela 4380 litrov mleka, vsak dan po 12 litrov. Pramka je stala že v 12. letu, mleka pa je bilo od nje 3258 litrov ali 8·9 litrov na dan.

Iz tega se razvidi, da daje krava od 4. do 10. leta največ mleka, potem pa jemlje mleko nazaj. Temu pa se ni čuditi, saj krava ne doseže sploh, če se vzame poprek, čez 15 let. Razumeje se, da mora dobiti krava tudi klaje, ki je kaj vredna, ako čemo od nje obilo in dobre mleka.

Sejmovi. Dne 10. aprila v Novi cerkvi in na Bregu v Ptuji. Dne 12. aprila v Dobju in v Poličanah (za svinje). Dne 14. aprila v Vojniku, pri sv. Lenartu v slov. gor. in v Rogatci. Dne 16. aprila v Imenem za svinje, v Spielfeldu in na Vranskem. Dne 17. aprila v Kapelah.

Dopisi.

Iz Maribora. (Konfiskacija. Tatje. Voda.) Prva izdaja današnje številke je ostala v rokah c. kr. okr. glavarstva in sicer za voljo dopisa od sv. Vrbanu pri Ptuji. Da ne trpé naši bralci škode, priredili smo drugo izdajo, izpustivši zasežene vrste dopisa. — Tatov, ki so vlomili v noči od 6. na 7. aprila v pisarno vinotržcev Pugel in Rossmann v našem mestu, še gosposka nima. Tacih tičkov ujeti ni tako lahko. Ukradli pa so poštnih znamk za 100 goldinarjev, 2 cekina in še nekaj srebrnih denarjev. Eden izmed drznih tatov se je vrezal v roko, ko je segel skoz okno. Mogoče, da ga tedaj izda njegova rana. — V našem mestu imamo veliko studentov in v njih še precej dobro vodo in če je v katerem ni, kriv je tega le hišni gospodar, ki ne skrbi za snaženje studenta. Čudimo se pa zato, da se v novem času peča nekaj naših mož z vprašanjem, odkod da naj dobi mesto vode, kedar si napravi vodotok. Ljudem, ki plačujejo mestno priklado, to ne gre v glavo in sploh je pri njih še misel, da mestu ni treba vodotoka, najmanj pa je treba beliti si za to glavo gospôdi, ki ne šteje ničesar v mestno kaso.

Iz Preborja. (Spomin blage žene. Dne 27. febr. t. l. so zvonovi s prijaznega hriba naše farne cerkve tako tužno doneli čez dol in

plan: ta dan pokopali smo namreč truplo rajne gosposkinje Marije Vrečko, matere tuk. cerkvenega ključarja. Čudno naključje je bilo res isti teden: v nedeljo po noči je nagloma umrla žena enemu cerkv. ključarju (Tomažu Kotnik), ter je bila v torek pokopana in isti dan zvečer je umrla rajna Marija Vrečko. Vrečkova hiša v Žegru je pa tudi znana po naši domovini; v tej hiši je tekla zibelka rajnemu preč. g. Celjskemu opatu, Ant. vitezu Vrečko in izmed 6 sinov rajne blage žene so trije doktorji, namreč: c. kr. okrajni šolski nadzornik dr. Andrej Vrečko, profesor na Celjski gimnaziji, dr. Josip Vrečko, dobro znan odvetnik v Celji in dr. Franc Vrečko pri c. kr. deželnej sodnji na Dunaji; najmlajši Jakob Vrečko je letos osmošolec na Celjski gimnaziji, Mihael Vrečko je uradnik v Celji in Martin Vrečko je gospodar doma, cerkv. ključar, šolski ogleda in ud občinskega in šolskega odbora; hči Marija je omožena na Lahovem domu v Dobjem, domače fare. Koliko sta se morala pač rajna blaga stariša truditi, koliko žrtvovati, preden sta videla svoje otroke v tako častnih, imenitnih službah, to pač blagi čitatelj razumeš, posebno ako imaš sinove v višjih šolah. Ginljivo je bilo pa tudi videti, koliko so se sedaj tudi hvaležni sinovi trudili, da bi bolnej materi podaljšali ali vsaj nekaj časa še ohranili življenje, a Bog je drugače sklenil, ter je poklical rajno sprejet in živat toli zaslužen plačilo! Ko se je žalostna novica o smrti rajne izvedela, hiteli so hvaležni sinovi in hči sicer potrtega a ljubečega srca, da še enkrat — zadnjokrat vidijo, ter pokropijo mili obraz najdražjega, kar ima človek na zemlji — rajne matere.

(Konec prih.)

Od Slatine. (Nemška šola.) V naši občini so nam naši velikaši, tisti, ki so, kakor je že bilo v vašem listu rečeno, večkrat zavozili, vložili pred štirimi leti temeljni kamen za deklško šolo ali kakor ji je ime „Deutsche Volks-Schule.“ — Pri njihovem imenitnem delu sem bil jaz navzoč, ker sem moral iti rad ali nerad tje, kjer so možnarji pokali in tje, kjer je godba svirala, da se prepričam, kaj da je posebnega. Tam je nek mali gospodek, o katerega velikanskih zaslugah sem že veliko slišal in bral, neko pergamentno pismo ali „oslovo kožo“ izpotegnil ter svojim nemškim bratom prečital, se ve, da po nemški, po tem pa jo je v pušico zapečatil in v votlino temeljnega kamena položil. Ljudi je bilo zares veliko, ali Nemcev prav malo, pa čital je le vse, se ve, da po nemški. Med poslušalci je bilo veliko ljudi, ki nemščine ne razumejo, vendar sem slišal govoriti: ta je dober (oj, oj!) govornik, ta nam je dobro in lepo povedal. Po tem obredu sem šel v Slatino na vrček piva. Tam se pa pogovarjam z velikim Nemcem J. O. On je tudi poleg bil

tam, ko so temeljni kamen vlagali in mi je napovedoval, da bo šola še v tistem letu dozidana in da v jesen, dne 1. novembra, se že bo v tej šoli podučevalo v nemščini. Jaz sem trdil, da šola ne bo v tem letu dogotovljena, zaradi pomanjkanja denarjev, in da poduk se ne more v jeseni začeti, ker bo najmanj 7 občin nasproti. Ko bi še jaz bil dalje časa v gostilni poleg tega posili „Nemca“ ostal, bila bi se do hudega sprla, pa sem si mislil: bolje je bolje ter sem jo potegnul. Z milimi darovi, po celej deželi na branimi, se je šola v treh letih zares dozidala, z napisom „Deutsche Volks-Schule.“ Dragi bralce, ako se za to šolo kaj zanimaš, poglej, kedar greš, ali če se peljaš po veliki cesti — od Slatine proti Takalcam, nad Krumpakom, po domače Čohavnjekom, na hribček na levo — tam zapaziš res lepo veliko poslopje in beri nemški napis: „Volks-Schule.“ Pri tem pogledu te sicer malo po trebuhu kolje in misliti si moreš: saj dobro vem, da je bilo v začetku „deutsche Volksschule“ — zdaj pa še le „Volksschule“ — kje so neki pismenke „deutsche?“ Najbrž jih je oglodal zob časa, ali morebiti zob podgane. V računu krajnega šolskega sveta sv. Križ namreč se bere za leto 1890: „einen neuen Offen gesetzt,“ meni se dozdeva 80 fl. Kaj pa je beseda offen? Offen zmiraj pomeni v nemščini in za nas Slovence: odprto. V razdelitvi ravno tistega sveta se vidi: „für die... Ratte... fl... kr...“ Kaj pa je to „Ratte“? Kolikor jaz razumem, pravi se „Ratte“ po slovenski: podgana. In ker je predsednik krajnega šolskega sveta offen — odprto pustil, so Ratte, podgane, ven prišle in so morda te pismenke snedle. Omenjena letna poročila še imam hranjena in jih na zahtevanje rad vsakemu pokažem, v dokaz, da resnico pišem. Tudi še moram omeniti, da so predstojniki veseli bili, da so ta pisma v roke dobili in brali „Gemeinde N. N. für die... Ratte... fl... kr...“ kajti mislili so: tam pač ne znajo predobro nemški, da predsednik „für n. pr. 16. Ratte 24 fl. 50 kr“ plača. Dolgo sem o teh šmentanih „Rattah“ molčal, ali zdaj ne morem več, ker Nemci zmiraj pravijo, da slov. jezik je „Bauernsprache.“ Bolje bi pač bilo, ko bi naši „burgermeisteri“ v slovenščini uradovali, ker takih kozlov ne bi mogli streljati, kakor jih včasih dozdej v nemščini. Šola v Slatini je bila v treh letih dozidana, in še zdaj stoji prazna. Kedaj se bo pa v njej poduk v nemščini začel, tega vam pa ne morem povedati, ker nisem prerok.

Iz Ptujja. (Posojilnica.) Iz poročil na čelstva in nadzorstva hran. in posoj. društva v Ptujju, katera so se prečitata in odobrila pri obnem zboru dne 15. marca t. l. povzamemo sledeče: 1. Zadruga štela je koncem leta 1889 2139 udov, leta 1888 2005 udov. 2. Deležev bilo je vplačanih do konca leta 1889. 38,123.56

gld., leta 1888 32.275 gld. 3. Hranilnih vlog imela je zadruga koncem l. 1889. 264,775 31 gld. do konca leta 1888. 209,325.03 gld. 4. Razposojeno pri zadružnikih je imela zadruga koncem leta 1889. 319,173 34 gld., koncem leta 1888. 253,668.57 gld. 5. Reservna fonda za slučajne izgube znašala sta koncem 1889. leta z všteto vstopnino in doneskom za posebni rezervni fond skupaj 14,460.16 gld. 6. Od čistega dobička z leta 1889. izplačajo se za leto 1889. na vse deleže 5% obresti (dividenda) v znesku od 1716 20 gld. 7. Za dobre namene dovolilo se je iz dobička iz leta 1889. 1050 82 gld iz leta 1888. 531 62 gld. 8. Ostali dobiček z leta 1889. v znesku od 4339 84 gld. se ima pripisati posebnemu rezerv. fondu: 1889. se je pripisalo 1600 gld. 9. Vsled omenjene dotacije znaša rezervni fond od 16/3. t. l. naprej 18 800 gld. zadržno premoženje po všteti deležih po 38,123.59 gld. pa skupaj 56,923.59 gld. 10. Denarni promet znašal je v 6. letu 684,468.24 gld. 11. Izgube zadruga dozdej ni imela. 12. a) V načelstvo za dobo dveh let so se izvolili: G. A. Jurca, Dr. Jak. Ploj, Mihael Brenčič, Dr. Fr. Jurtela, Tomaž Mikl, Fr. Urbas in na novo g. Jožef Zelenik. b) V nadzorstvo so se izvolili: G. Bened. Hrtiš, Simon Oschgan, Andr. Brenčič, Alojzij Čeh, Martin Rodošek in Tone Sok.

Iz Šmarskega okraja. (Zdravilo.) Zoper nahod pomoček priporočuje dunajski Volksblatt. Trdi, da so ga krojači velikokrat krivi, ker ne delajo prav telovnikov ali lajbelčkov, ter svetuje: krojači jemljite za hrbet ali zadnji stan telovnika blizo tako toplo blago kakor spredi, drugače se morajo pljuča prehladiti. Pljuča se namreč zakrivajo spredi od reber, obilnejšega mesa in masti, na hrbtu so pa bliže površja, tedaj menj zapažena, in jih doseže popred mrzlota. List še pripoveduje, da niso nekateri gospodje že prav dolgo nič več nahoda imeli, ker so si dali potem nasvetu telovnik in topel hrbet narediti.

S Ptujja. (Za dijaško kuhinjo) v samostanu č. gg. oo. minoritov na Ptujem so znova naslednji p. n. čestiti gospodje blagodušno darove poslali blagoizvolili Vnanji: Domoljubi v Ljubnem na gornjem Štorskem 10 fl., g. Zelenik Jožef, veleposestnik pri sv. Vrbanu v slov. gor. 20 fl., g. dr. Dragotin Prus, zdravnik v Konjicah 3 fl., č. g. Trstenjak Jakob, župnik in duh. svetovalec pri sv. Marjeti pod Ptujem 2 fl., č. g. Kukovec Jožef, župnik pri sv. Andražu v slovenskih goricah 5 fl., č. g. Vido Janžekovič, kapelan na Sladki gori 2 fl., č. g. Pernat Jernej, kapelan v Majšbergu 1 fl., č. g. Čuš Janez, duhovnik v Wettmannstättenu 5 fl., po č. g. Ferdo Majcenu: preč. g. Meško Jakob, župnik in duh. svetovalec v Št. Lovrenci v v slov. gor. 5 fl. in č. g. Slekovec Matevž, župnik pri sv. Marku pod Ptujem 5 fl. Ptujski:

g. dr. Ploj Jakob, odvetnik 8 fl., g. Kunstek Lukež, profesor 4 fl., g. Klobučar Anton, c. kr. sod. pristav 4 fl., g. Cilenšek Martin, profesor 2 fl., č. g. Majcen Ferdo, profesor 2 fl., č. g. Bratuša Alojz, benefcijat 2 fl. 10 kr., č. g. Črnko Marko, korvikar 2 fl. 10 kr., č. g. Šalamon Fr., mestni kaplan 2 fl. 10 kr., g. Železinger Fr., profesor 5 fl. Vsem veledušnim dobrotnikom in uzornim ljubiteljem naše gimnazijske mladine izrekamo najprisrčnejšo zahvalo in stoterni: „Bog plati!“ Nadaljne milodare vsprejema preč. g. v. Benko Hrtiš, gvar-dijan in župnik na Ptuj.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. O veliki noči je bilo na Dunaji prav živo in so delalci raznih vrst imeli zborovanja. Najbolj pa so zidarji le-ta napolnjevali, ker so brez dela že skorej 14 dni. Oni zahtevajo več plačila, radi bi pa po vrhu še zato manj dela, doslej se jim mojstri še niso udali. — V Freiwaldavi, mestu v Šleziji, je bil v ponedeljek velik katoliški shod in so moške izrekli škofom zahvalo za njih izjavo gledé na ljudske šole. — V društvu „Südmark“ dela v Gradci poseben odbor za to, da razpostavi Nemce po slov. vaséh in trgih. Od naših ljudi pa bode najbolje, če se ne spusté nikakor v dotiko s tacim „priseljencem.“ Rad bode potem pobral šila in kopita. — Akademija za rudokope v Ljubnem, na Gornjem Štajarji obhaja v jesen svojo 50letnico. Slovenci nimajo od nje nobene koristi, pač pa jo vzdržuje tudi njih denar. — V Wolfsbergu, na konci lavantske doline, imajo že tudi podružnico „Südmark.“ Da so nemški Korošci pri vsaki reči, ki je na škodo njih slov. sosedom, to je že žalibog stara resnica in pri tem se še vedno upije, da kalijo le Slovenci mir v koroških pokrajinah! — Skoz Beljak prihaja letos zopet laških delalcev na Koroško; nam se zdi, da bi ljudje tam tudi brez njih shajali. — Tovarna za sukno v Vodmatu na Kranjskem je ustavila svoje delo, ker ji je izmanjkalo naročil za sukno. Veliko delalcev izgubi s tem zaslužek. — Naš rojak dr. Jože Vošnjak se je odpovedal mestnemu odborništvu v Ljubljani. Naša „Deutsche Wacht“ je tega na vso silo vesela. — V Gorici se letos zopet postavlja konservativna stranka na noge, da spravi o prihodnjih volitvah svoje moze v mestni zastop. Čas je že v resnici, da se očisti zrak v tem mestu in odpravi iredentovstvo iz njega. — Iz Primorja gre vsako leto nekaj mladih ljudi v Bosno iskat si dela, tudi letos šlo jih je precejšnje število. — Na kolodvoru južne železnice v Trstu niso slov. ljudstvu prijazni ter se branijo slov. pisem. Neki ljudje so si povsod enaki. — Novo cerkev bodo v Trstu

vendar-le zidali; zoper to stavi se sicer starešinstvo po robu, kolikor mu je moči, ali prebivalci sami so za zidanje. — V Hercegovini dobijo frančiškani nov samostan in sicer v belem Mostaru. — Odkar je grof Szápáry predsednik v ogerskem ministerstvu, skuša še tudi stranke nekam združiti, toda grof Apponyi se brani prestopiti v liberalno stranko in vsled tega bode težko kaj iz združenja. — Vlada namerava predložiti v drž. zboru načrt postave „o ponarejanji vina.“ Take postave je, če kje, potreba v ogerskih deželah, saj imajo v njih judje vso kupčijo, torej tudi z vinom v rokah.

Vunanje države. Nekateri listi vedó o necem posvetovanji kardinalov v pričo sv. Očeta Leona XIII. ter jim je šlo v tem za preseljenje papeža iz Rima. Človek pač lahko ugane, da se je to godilo le v glavi kakega „viteza od peresa.“ — Crispi, glava italijanske vlade v Rimu, je sila vesel dolgega pisma iz roke nemškega drž. kancelarja, generala Caprivi. Kancelar menda želi, da se vzdrži še na dalje tripelaljanca ali zveza Nemčije, Avstrije in Italije. — Predsednik francoske republike, Sadi Carnot, poda se v južne kraje ter pride tudi na otok Corsica. Možu je treba pač iz nova hvale in na potovanji dobi se ona po ceni! — Belgijski kralj Leopold II. želi, naj bi se glavno mesto Brüssel zvezalo z morjem in so načrti za dela, ki jih je za to treba, že gotovi. Mesto pridobi s tem veliko koristi, ako se delo posreči. — V Angliji so že vendar-le jeli misliti na to, kako bi se dalo irskemu ljudstvu pomagati. Vlada je za to, naj si irski prebivalci kupijo mala posestva in vlada jim posodi za to denarja ter se ji naj vrne v 40 letih. — Nemški cesar Viljem II. je prepovedal dvoboje tudi pri častnikih, samo v nekaterih slučajih bodo ti še poslej mogoči. — Iz Rusije se poroča, da so se kmetje v finlandskih vaséh spuntali zoper vlado, ali ta novica ni za to, da jo človek verjame. — V Belem Gradu so na veliko noč praznovali obletnico srbskega kraljestva in vlada je izročila nekaterim Rusom „iz hvaležnosti“ visoko odlikovanje. To pa ne bode vsem po volji. — Prvi minister Turčije, Said paša ima zaupanja pri sultanu ter je dobil od njega te dni najvišje odlikovanje. — Z otoka Kreta se javlja, da so turški vojaki vdrli na večih krajih v kršč. cerkve ter so jih oropali, ne da bi imeli za to uzroka. — Iz Afrike je poslal abisinjski cesar Menelik ital. kralju pismo ter se mu zahvaljuje za pomoč Italije. Svet pa sodi, da ta hvaležnost ne bode dolga. — Iz Amerike vrne se nad 1000 ital. ljudi domov, ker niso našli nikjer zaslužka. — Iz Zagreba se je podalo 34 popotnikov v Ameriko in sicer najprej v zjedinjene države, ali se bodo tudi vrnili kedaj

tako veseli, kakor se sedaj podajo tje, to je pa vsprašanje.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Otizo.

(Spisal F. R.)

(Dalje.)

Mesto Stridova ima 50 hiš, v katerih prebiva 300 ljudi. Tu je trirazredna ljudska „državna šola“. Nekoliko časa imeli so tudi enorazredne „farno šolo“. V tej poučevalo se je v medjemurskem narečji. Pa ker je imela premalo šolarjev, so jo tedaj opustili, oziroma spremenili v madjarsko državno šolo. Cerkvi pa ima dve, farno in pa cerkev, posvečeno štridovskemu rojaku, sv. Jeronimu. Médjimurci pa ga imenujejo „sv. Remuš“. Ker v tem mestu ne vidiva nikakih znamenitosti, idiva tedaj dalje, potpežljivi bralec! Od Štridove naprej pelje cesta skozi zelo ozko dolino, katera se pri vasi „Lapšina“ v Mursko polje razširi. V vasi Lapšina stoji kakih 200 korakov od velike ceste, ob Muri, zelo lepa razvalina. Ljudi, ktere smo srečevali, vprašali smo, čegavo je uno posestvo, pa nismo ničesar gotovega izvedeli; rekali so nam samó: „To je grofovsko“. Ta vas spada že pod župnijo sv. Martina. Pri sv. Martinu peljali smo se čez Muro na Prekmurško. Med Martinci in Muro se razprostira velik pašnik. Na istem pašniku paslo se je takrat čez 200 krav, konjev pa še več. Unkraj Mure našli smo zelo prosto postavljeno hišo, to je bila krčma. Nismo hoteli iti v hišo, zunaj pod veliko hruško smo se vsedli. Dali smo si primesti vina, strošek pa smo seboj imeli: svinjetino, pa še nekaj. V hiši ni bilo nikakšnih pivcev. To je bilo za krčmarico ravno prav, ker je bila z otroci sama doma. Tudi mi jej menda nismo bili kaj všeč. Ker se je tako kisló držala, povabili smo jo tedaj h kosilu. Vzela je, kar smo jej dali, pa ni použila ona, ampak razdelila je svoji deci. Pa mi smo tudi deco obdarili, kar je bilo prav. S tem smo se krčmarici prikupili in h kratu je postala vljudnejša. Sedaj še le so se razvozljali naši jeziki in krčmarica je večkrat hitela v klet ter nam prinesla iz nje rujnega vinca.

Ko se je vrnila ter zopet prejšnje mesto zavzela, vprašal sem jo jaz, kam zahajajo njeni otroci v šolo. Na to vprašanje mi je zelo čudno odgovorila, rekla je: „Nikam. V Lendvo, kamor smo ufarani, nam je predaleč, a k sv. Martinu jih pošiljati ne morem, ker bi jih morala dati čez Muro prevažati, to pa bi stalo na leto mnogo denarja. Raje jih tedaj sama doma odgajam in poučujem, kakor znam in morem; vsaj mi ostanejo otroci nepohujšani, kajti zdanji šolarji so zelo nemarni“.

Zadnje besede, katere je krčmarica izgovorila, so mene kot učitelja v srce zbudle. Odgovoriti, ali jej dokazati, da njena trditev ni opravičena, nisem hotel, kajti bil je že čas, da smo odrinili dalje proti Otizi. Pa na tem mestu imam priliko, da ovržem takšno trditev, ko bi kdo izmed čitateljev vtegnil trditi, da surovost šolske mladeži vedno narašča.

Prevdariva tedaj, dragi čitatelj, kdo je kriv popačenosti naše mladeži? Da na to vprašanje dostojno odgovorim, moram poprej poizvedeti, kakšna je bila mladež nekdanj, kajti kdor trdi, da popačenost sedanje mladeži narašča, isti trdi ob enem, da je bila nekdanja mladež nrajnejša. Na dalje moramo prav premisliti, zasluži-li v obče vsa sedaj živeča mladež, da se ji nenravnost očita, ali pa so bile morda samó nekatere lastovke, ki so dale povod tem obtožbam? V to bomo zasledovali tedaj odgojo pred kakšnimi petdesetimi leti živeče mladeži in pa odgojo sedanje mladeži. (Dalje prih.)

Smešnica 15. „Kaj“, vpraša potnik, „kaj je vaši novi uri v zvoniku, da že stoji na novo?“ „Nič“, odreže se mežnar, „nič ji ni. Sedaj sicer stoji, a kedar gre, rečem vam, da gre hitreje, kakor vse druge“.

Razne stvari.

(Knez nadškof) Solnograški so dnes, dne 10. aprila ob dveh zjutraj umrli. Slovesen pogreb bode v ponedeljek dopoldne. Naš mil. knezoškof gređó k pogrebu.

(Odpotovanje.) Mil. knezoškof odpeljejo se po pogrebu mil. knezonadškofa k sv. Očetu Leonu XIII. v Rimu ter se vrnejo potem kje dne 6. maja iz Rima. Gledé na to pa izdajo svoj drugi pastirski list do vernih svoje škofije.

(Dež. odbor.) Štajarski dež. odbor je odločil iz dež. kase 300 gld. za pogorelce v Orehovi vesi pri Slivnici.

(Podpora.) Slavno ravnateljstvo slov. posojilnice na Ptuji je darovalo 40 gld. dijaški kuhinji v Mariboru in 20 gld. slov. pevskemu društvu na Ptuji.

(Zrelostni izpiti.) Minister za uk in bogočastje je odredil, da imajo oni osmošolci, ki se pripravljajo za zrelostne izpite, 6 dni pred skušnjo prostih. Dijakom bode ta odredba gotovo po volji, nam pa ni nič posebno po godu, da se še v eno mer prenarejuje pri teh skušnjah.

(V Rim) sta iz naše škofije se včeraj odpeljala č. gg. Jakob Caf, kaplan pri sv. Magdalen v Mariboru in Val. Mikuš, kaplan v Konjicah.

(Misijon.) Pri sv. Vidu na Planini je od dne 8. do 15. aprila sv. misijon in vodijo ga č. gg. lazaristi iz Celja.

(Vmeščenje.) Kakor izvemo, izvrši se postavno vmeščenje preč. g. Fr. Ogradija na župnijo v Celji, dne 1. maja v Mariboru, slovesno posvečenje v opata pa bode potem že v Celji dne 5. maja.

(Vreme.) V torek popoldne smo imeli v Mariboru prvo spomladnjo nevihto, grmenje, bliskanje in tudi malo toče. V noči potem pa je padlo snega na Pohorji blizo do srede, pa tudi s Kozjaka se leskeče doli na polje.

(Bela zastava.) Na veliko noč so izobesili na poslopji c. kr. okr. sodnije v Šmariji pri Jelšah belo zastavo v znamenje, da ni v njem nihče „pod ključem“. Tega celih 29 let sem že tam ni bilo.

(C. kr. žendarji.) Kakor se nam poroča, dobili so v Braslovče c. kr. žendarsko postajo.

(Drzen tat.) V vojašnici v Celji je hotel v soboto pred veliko nočjo nek V. Arnuš, vojak v 87. pešpolku, vdreti v hišo, v kateri je vojaška kasa. Zida je bil že skorej za toliko predrl, da bi se bil lahko potegnil v hišo, ali v tem je prišla neka perilja v hišo. Na njeno vpitje so pritekli vojaki pa drznega tatú vklenili.

(Za dijaško kuhinjo v Mariboru) darovali so čč. gg.: J. Marinič, kapl. v Ljubnem 3 fl. 30 kr., J. Majcen, dvorni kapl. 2 fl., neimenovan 30 fl., J. Fleck, dekan Jareninski 5 fl., Roschker gospa 1 fl., Ig. Orožen, stolni dekan 5 fl., D. Meško, žup. v Kapeli 3 fl. 40 kr., F. Vihar, žup. pri sv. Martinu 5 fl., posojilnica v Makolah (M. Lendovšek) 10 fl., neimenovan 4 fl. 20 kr. Bog plati!

(Hranilno in posojilno društvo v Ptujci) imele je od 1. januarja 1890. do 31. marca 1890. dohodkov 136,085.29 izdatkov pa 134,371.20 in gotovine gld. 2714.09; premet v tem času iznesa tedaj gld. 274,170.58. Na posojila vrnilo se je gld. 29.220.09, nove hranilne vloge znašajo gld. 92.987.05. Izplačalo se je novih posojil za gld. 46.318. Izplačalo se je vlog posojil za gld. 56.982.88. Naložilo pri drugih zavodih gld. 27.560.

(Goljuhije.) V Temesvaru na Ogerskem so obsodili loterijske sleparje Farkaša Szobovicsa in Püspökyja, vsacega na 8 let teške ječe, gospo Felkessy na 2 leti in biralca na 3 leta v zapor. Blizo za pol milijona so ogoljufali pri loteriji c. in kr. državo.

(Nevolja.) Gospôda, ki ima „D. W.“ v rokah, spi pač rada dolgo, kajti sedaj se pritožuje že v drugo nad necim poštnim hlapcem, ki zatrobi v rog, kedar se odpelje iz Celja. Sedaj že kliče na pomoč redarje in Bog ve, če še ne tudi ministra za trgovino!

(Rabuka.) V Neulerchenfeldu na Dunaji so bili v torek veliki izgredi. Na tisoče ljudi je zastavilo ulice in tržišča, zasmehovali so na to redarje in na zadnje celo kamenje metali na-nje. Le-ti pa so jeli streljati na razsajalce

in prijeli so za sablje. Vojaki so naredili ob 8ih zvečer mir in so zaprli veliko ljudi, največ zidarjev.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Anton Šlander, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Slov. Gradci, je prejel župnijo v Starem trgu.

Razglas.

Od c. kr. okrajnega sodišča v Mariboru na levem bregu Drave se daje na znanje, da so v smislu odloka ces. kr. okrajnega sodišča v Mariboru na desnem bregu Drave z dne 4. februarja 1890 št. 731 dovoljene prostovoljne dražbe k zapuščini Marije Miklausičeve spadajočih zemljišč, in to:

1. zemljišče vl. št. 31 kat. občine Karčovina v cenilni vrednosti 5721 gld. av. vr. in k temu spadajočega premakljivega blaga (pohištva, vinskih sodov itd.) v vrednosti 864 gld. 12 kr. ročišče na

dne 21. aprila 1890

predpoludne od 9—12. in slučajno od 2—6. ure popoldne v Karčovini;

2. zemljišče vl. št. 19 kat. občine Leitersberg v cenilni vrednosti 931 gld. a. vr. in vl. št. 47 kat. občine Jelenšenberg v cenilni vrednosti 1110 gld. a. vr. ročišče na

dne 23. aprila 1890

od 11—12. ure predpoludne v pisarni št. 9 s tem dodatkom odredjeno, da se imajoča zemljišča in premakljivosti le po ali preko cenilne vrednosti prodajo in dražbeni znesek za prodane premakljivosti se v gotovem denarji hitro plačati mora.

Cenilni zapisnik, gruntovni izpisek in dražbeni pogoji se lahko v registraturi tega sodišča uvidijo.

C. kr. okr. sodišče v Mariboru na l. br. Dr. dne 20. marca 1890.

C. kr. okrajni sodnik

2-3

Fladung m. p.

Lepo posestvo se proda ali v najem da.

Posestvo, katero je imel penzionirani gosp. župnik Vodušek v Petrovčah, obstoječe iz novo stavljene hiše in gospodarskega poslopja, z vrtno hišo, v kateri se da stanovati in z velikim vrtom z njivami in travniki. Le-to bi zaradi raznih okoliščin jako pripravno bilo za vmirovljenega gospoda, se takoj pod ugodnimi pogoji proda ali v najem da.

Natančneje izve se pri posestnikih gg. Karol Žuža v Žavci in Karol Tržan v Petrovčah, pošta Žavec.

Loterijne številke:

Trst 5. aprila 1890:	2, 89, 18, 70, 81
Line „ „	80, 50, 37, 38, 53

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolje poslati iste nefrankovane.

Teodor Slabanja, 19-24
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

Na znanje vinorejcem!

Pri nas izdelujemo škropilnice zoper strupeno roso po lastni sestavi in sicer v treh različnih vrstah, brento iz pocinjene železne plošče in dobro pomazano. Sesaljka je iz kovine ter ima vvti bat, usnen zavihljaj in meh. Na dalje enak bat v leseni brenti in tretjič, kar je vsakako najbolje, bat s stisnim zrakom, pri čemer ne pride bat nikoli v dotiko s tekočino in ga torej galica ne more prejesti. Posoda služi ob enem tudi za meh in tekočine se ne razliva, ker je posoda hermetično zaprta. Ta bat dela, če je v njem stisnen zrak, skozi 15 minut, ne da ga je treba zopet gnati.

Mi vabimo vljudno gg. vinorejce naj se prepričajo sami s teh naših škropilnicah.

Na dalje priporočamo naše crpalnice za vino, vzdigalo, zaklopnica na kroglo in meh izvrstne robe, zatem vinjalo, krilate bate, pipe holandi, študenčine kakor kovine vsake sorte pretoke v vseh širjavah in pretoki na vago. Škropilnice za snaženje sodno in tudi za prvo gašenje.

Jan. Denzel-novi sini
3-3 v Mariboru na Dr.

Plemenske svinje.

Proda se 80 angleških svinj za plemo (Yorkshire in Berkshire), dva do sedem mesecev starih. Cena jim je 10 do 30 gld.

Franc Blažič,
mesar na Ptuji.

1-3

Priporočba.

Priporočam svoje lepo izdelane bakrene

Vakuum-

Peronospora - brizgalnice

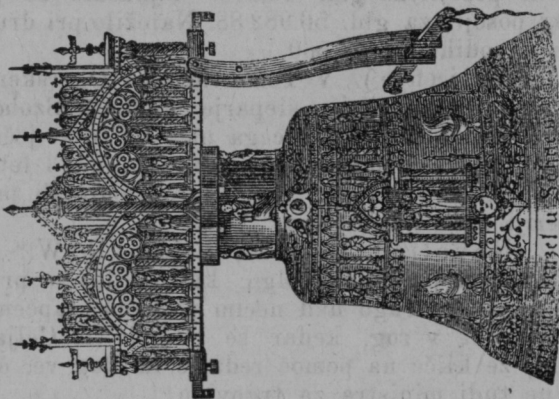
z zahlopko in z bakrenim vedrom, komad 16 gld.

Na ogled pri

Albertu Fiebiger,
kotlar-ju, Koroške ulice št. 5
v Mariboru. 4

Priporočba.

Priporočamo se čč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom za napravo turnskih zvonov v vseh glasovih v velikosti ter prevzamemo poročstvo za natančno vbranje in skrbno delovanje. Imamo tudi cerkvene svečnike, ubrane oltarne in žagredne zvončke.

Nešteta priznanila gledé izdelanih zvonov leži pri nas na ogled.

Jan. Denzel-novi sini
v Mariboru na Dr.

3-6